

opusdei.org

"Người ghen tị luôn buồn bã."

Trong buổi tiếp kiến chung ngày 28 tháng 2, Đức Thánh Cha Phanxicô tiếp tục loạt bài giáo lý về các thói xấu và các nhân đức, với chủ đề lần này về thói ghen tị và kiêu ngạo.

29-02-2024

Anh chị em thân mến, chào anh chị em!

Hôm nay chúng ta xem xét hai mối tội đầu mà chúng ta tìm thấy trong những danh sách dài mà truyền

thống tu đức để lại cho chúng ta: thói ghen tị và thói kiêu ngạo.

Đầu tiên chúng ta hãy nói về thói ghen tị. Nếu đọc Kinh Thánh (x. St 4), chúng ta thấy đây là một trong những thói xấu lâu đời nhất: Cain tỏ ra căm ghét Abel khi nhận ra rằng các hy lễ của em trai mình đều đẹp lòng Thiên Chúa. Cain là con trai cả của ông Adam và bà Evà, được phần lớn tài sản thừa kế của cha mình; tuy nhiên, chỉ cần em trai Abel thành công trong một việc nhỏ là đủ khiến vẻ mặt Cain tối xầm. Vẻ mặt của kẻ đố kỵ luôn buồn bã: ánh mắt anh ta sụp xuống, dường như anh ta đang liên tục rà soát mặt đất, nhưng thực tế anh ta không nhìn thấy gì, bởi vì tâm trí bị bao phủ bởi những suy nghĩ đầy ác ý. Tính ghen tị nếu không được kiểm soát sẽ dẫn đến việc căm ghét người khác. Abel sẽ bị giết dưới tay Cain, kẻ không thể chịu nổi trước hạnh phúc của em trai mình.

Ghen tị là một tội ác được tìm hiểu không chỉ trong bối cảnh Kitô giáo, mà còn thu hút sự chú ý của các triết gia và học giả thuộc mọi nền văn hóa. Về cơ bản, có một mối quan hệ giữa ghét và yêu: chúng ta mong muốn điều xấu cho người khác, nhưng trong thâm tâm chúng ta muốn được giống họ. Người khác là sự tỏ hiện của những gì chúng ta muốn trở thành và là điều mà trong thực tế chúng ta không được. Sự may mắn của họ dường như là một sự bất công đối với chúng ta: chúng ta nghĩ rằng mình xứng đáng được thành công hoặc được may mắn hơn họ nhiều!

Gốc rễ của thói xấu ghen tị là một quan niệm sai lầm về Thiên Chúa: chúng ta không chấp nhận Thiên Chúa có “bài toán” của riêng Ngài, khác với bài toán của chúng ta. Ví dụ, trong dụ ngôn của Chúa Giêsu về những người thợ được ông chủ gọi vào làm vườn nho vào những thời

điểm khác nhau trong ngày, những người đến trước tin rằng họ có quyền được trả lương cao hơn những người đến sau cùng; nhưng ông chủ trả lương cho mọi người như nhau và nói: “Chẳng lẽ tôi lại không có quyền tùy ý định đoạt về những gì là của tôi sao? Hay vì thấy tôi tốt bụng, mà bạn đâm ra ghen tức?” (Mt 20,15). Chúng ta muốn áp đặt logic ích kỷ của mình cho Thiên Chúa, nhưng logic của Thiên Chúa là tình yêu. Những điều tốt đẹp Người ban cho chúng ta là để chia sẻ. Đó là lý do tại sao Thánh Phaolô khuyên các Kitô hữu: “Hãy thương mến nhau với tình huynh đệ, coi người khác trọng hơn mình” (Rm 12,10). Đây chính là phương thuốc chữa thói ghen tị!

Bây giờ chúng ta đến với thói xấu thứ hai mà chúng ta đang xem xét hôm nay: thói kiêu ngạo. Thói xấu này song hành với con quỷ đố kỵ, và hai thói xấu này cùng nhau trở thành đặc tính của người khao khát trở

thành trung tâm của thế giới, tự do lợi dụng mọi thứ và mọi người, muốn là đối tượng của mọi lời khen ngợi và yêu mến. Thói kiêu ngạo là lòng tự trọng bị thổi phồng và vô căn cứ. Người kiêu ngạo có cái “tôi” công kênh: họ không có sự đồng cảm và không nhận ra rằng trên thế giới này còn có những người khác ngoài mình. Các mối quan hệ của họ luôn mang tính công cụ, đặc trưng bởi sự lấn áp người khác. Con người của họ, những chiến công, những thành công của họ phải được mọi người nhìn thấy: họ luôn là kẻ đòi hỏi sự chú ý. Và nếu đôi khi những phẩm chất của họ không được thừa nhận thì họ sẽ trở nên tức giận dữ dội, và nghĩ rằng những người khác thật bất công, không thấu hiểu, hoặc không đủ trình độ.

Trong các bài viết của mình, Evagrius Ponticus mô tả câu chuyện cay đắng của một tu sĩ bị thương tổn bởi sự kiêu ngạo háo danh. Chuyện xảy ra

là, sau những thành công đầu tiên trong đời sống thiêng liêng, vị tu sĩ này đã cảm thấy mình như đắc đạo, và sau đó lao vào thế giới để nhận được lời khen ngợi. Nhưng vị tu sĩ này không hiểu rằng mình chỉ mới bắt đầu cuộc hành trình thiêng liêng, và cơn cám dỗ đang rình rập sẽ sớm hạ ngục mình.

Để chữa lành tính kiêu ngạo, các bậc thầy tu đức không đề xuất nhiều phương thuốc. Bởi vì về căn bản, tính xấu kiêu ngạo cũng có cách chữa trị của nó: những lời khen ngợi mà kẻ háo danh hy vọng gặt hái được trên thế gian sẽ sớm chống lại anh ta. Có biết bao người, bị ảo tưởng bởi hình ảnh sai lầm về bản thân, sau đó đã rơi vào những tội lỗi mà họ sẽ sớm phải xấu hổ!

Lời hướng dẫn tốt nhất để vượt thắng thói kiêu ngạo có thể được tìm thấy trong chứng từ của Thánh Phaolô. Thánh Tông đồ luôn phải đối

mặt với một khuyết điểm mà ngài không bao giờ có thể khắc phục được. Ba lần ngài cầu xin Chúa giải thoát ngài khỏi cực hình đó, nhưng cuối cùng Chúa Giêsu trả lời ngài: “Ơn của Thầy đã đủ cho anh, vì sức mạnh của Thầy được biểu lộ trọn vẹn trong sự yếu đuối.” Từ ngày đó, Thánh Phaolô được tự do. Và kết luận của ngài cũng nên là của chúng ta: “Tôi rất vui mừng và tự hào vì những yếu đuối của tôi, để sức mạnh của Đức Kitô ở mãi trong tôi.” (2 Cr 12,9)

Theo Vatican News

Video on Vatican News tiếng Việt

<https://www.vaticannews.va/vi/pope/news/2024-02/tiep-kien-chung-ghen-ti-va-kieu-ngao-hao-danh.html>

vi-vn/article/nguoi-ghen-ti-luon-buon-
ba/ (20-03-2026)